

РЕЛІГІЯ ТА КУЛЬТУРА СТАРОДАВНЬОГО

老子

人法地地法天 天法道 道法自然

Винаходи

СЕЙСМОГРАФ

КОМПАС

КИТАЙ – БАТЬКІВЩИНА КНИГОДРУКУВАННЯ

КАМ'ЯНИЙ ШТАМП ДЛЯ ДРУКУ
(Китай, 179 р.)

ПРИЛАДДЯ ДЛЯ ДРУКУ З
ДЕРЕВ'ЯНОЇ ФОРМИ

ПАПІР

Папір – китайський винахід. З'явився він в II столітті. Виготовляли його з кори дерева, ганчір'я, шматочків шовка, рибацьких сіток. Все це дробили, змішували з водою до однорідної маси, розливали тонким шаром на сітку з бамбука. Вода збігала і на сітці утворювався майбутній лист паперу.

КИТАЙСЬКИЙ ВИНАХІД – ПАРАСОЛЬКА КИТАЙСЬКА МОДА – БИНТУВАННЯ ЖІНОЧИХ НІГ

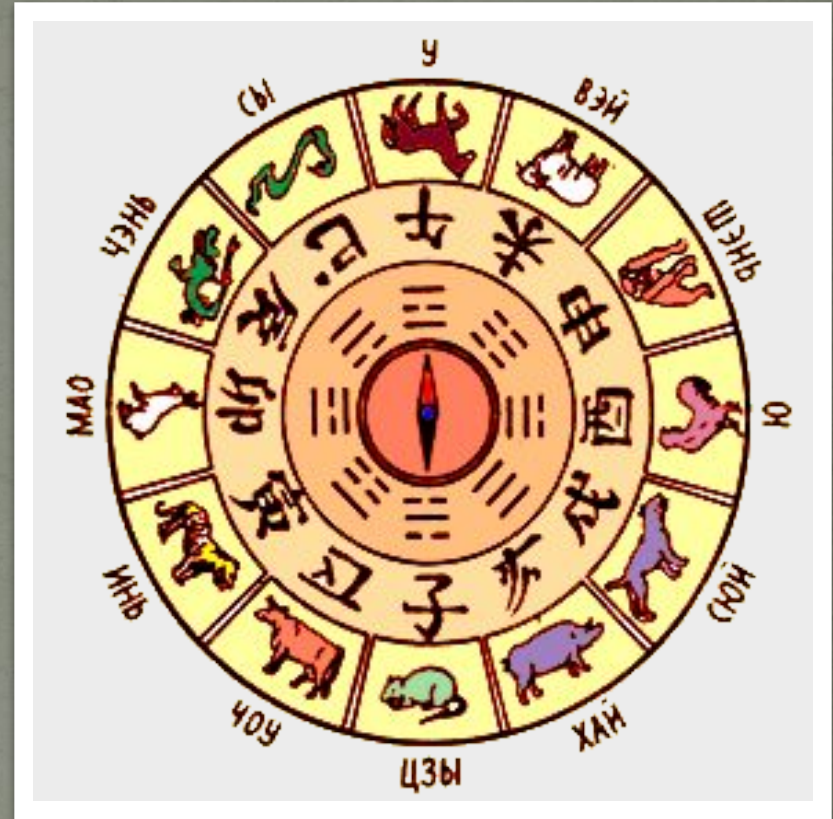
РАННІ КИТАЙСЬКІ РАКЕТИ.

0

Позначалася
пуста
позиція

ДАВНЬОКИТАЙСЬКИЙ ЗОДІАК

астрономія

- 1. Складено точний календар (104 р. до н.е.), в якому встановлена сучасна тривалість року – 365 діб;
- 2. Створена карта зоряного неба, де відмічено 32, 5 тис. зірок. Дані назви 28 сузір'ям.
- 3. У 28 р. до н.е. відкриті плями на Сонці.

РОЗВИТОК ДАВНЬОКИТАЙСЬКОЇ МЕДИЦИНИ

ПОЗНАЧЕННЯ БІОЛОГІЧНО
АКТИВНИХ ТОЧОК

АКУПУНКТУРА – ГОЛКОТЕРАПІЯ

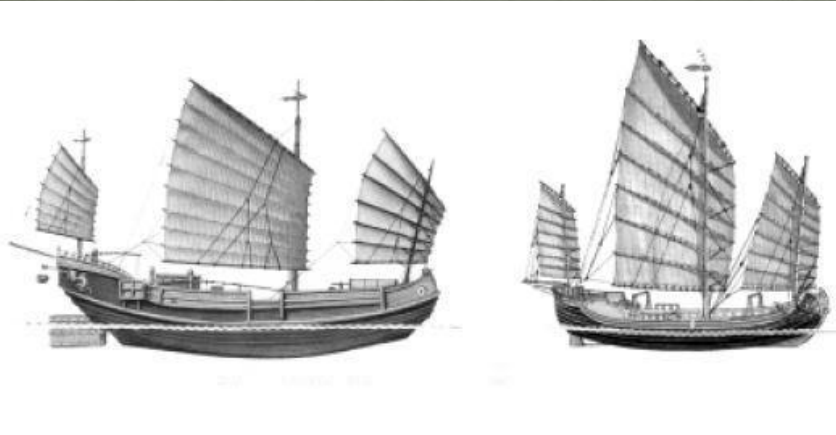
Медицина:

- вийшов посібник з фармакології;
- проводилися хірургічні операції із застосуванням наркотичних засобів;
- методи лікування голковколюванням, припеченням та масажем.

ФЛОТ ДАВНЬОГО КИТАЮ

ДАВНЬОКИТАЙСЬКІ
ДЖОНКИ

МОДЕЛЬ
ФЛАГМАНСЬКОГО
СУДНА,
ЗНАЙДЕНОГО ПІД
ЧАС РОЗКОПОК

КОРАБЕЛЬ ДЛЯ ВОЇНІВ

ПАТРУЛЬНЕ СУДНО

<http://korabl.ucoz.ru/>

ПОРІВНЯЙТЕ КОРАБЛІ ХРИСТОФОРА КОЛУМБА І
КИТАЙСЬКОГО АДМІРАЛА

ФЛАГМАНСЬКЕ
СУДНО АДМІРАЛА
ЧЖЕН ХЕ

СУДНО-ТАНКЕР ДЛЯ ВОДИ

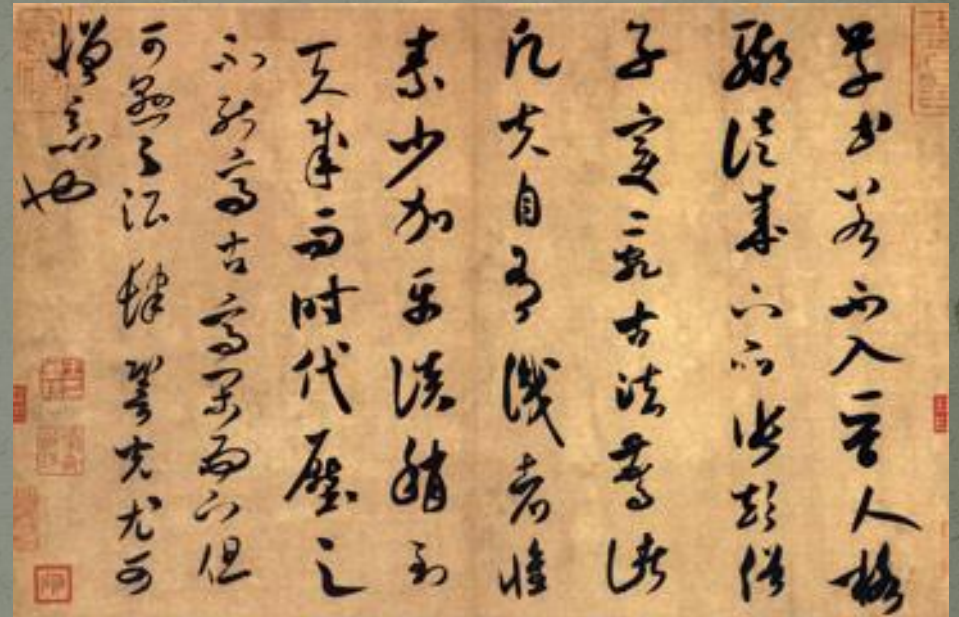

Китайські церемонії

Писемність

КИТАЙСЬКА КАЛІГРАФІЯ

ВРАЗКИ ДАВНЬОКИТАЙСЬКОЇ КАЛІГРАФІЇ

СТИЛІ КИТАЙСЬКОЇ КАЛІГРАФІЇ

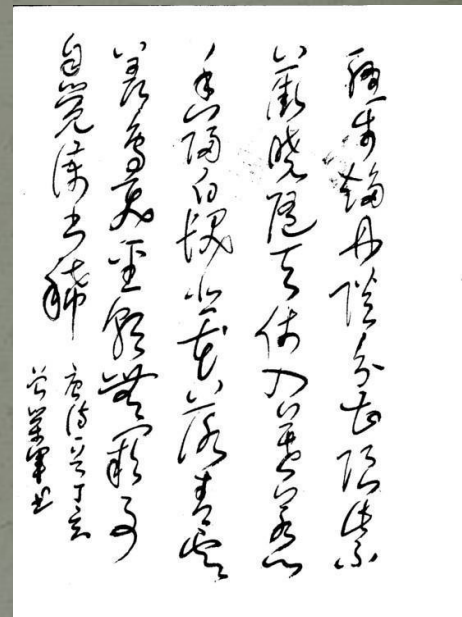
КАЙШУ

ЛИШУ

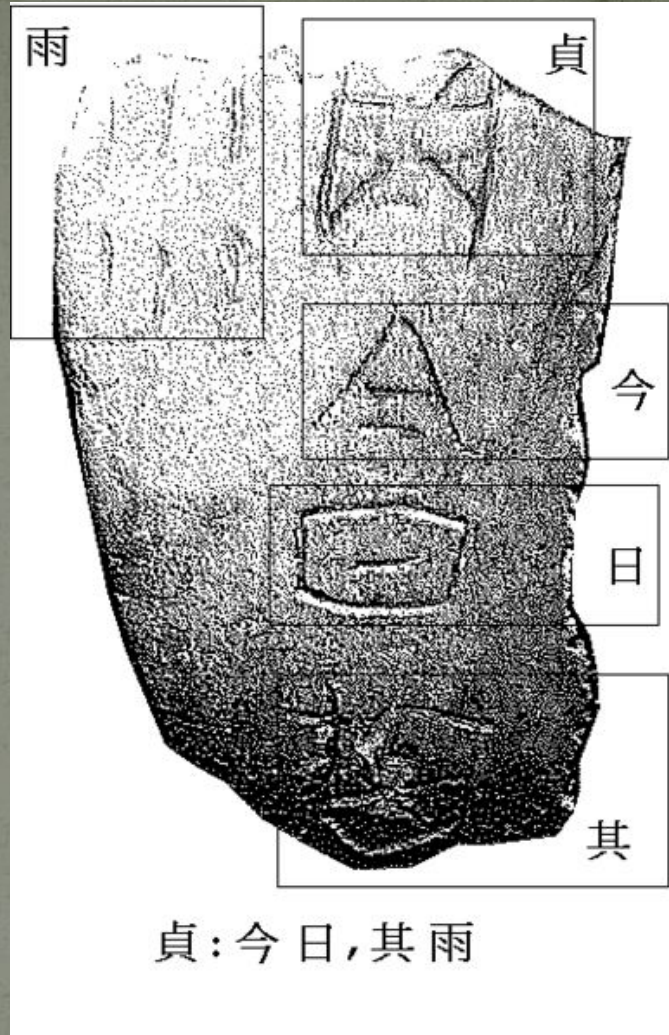
СЯОЧЖУАНЬ

ЦАОШУ

НАПИС ІЗ СТАРОДАВНІХ
КИТАЙСЬКИХ ІЄРОГЛІФІВ
НА ПАНЦІРІ ЧЕРЕПАХИ

ВОРОЖИЛЬНА КІСТКА З
НАПИСАМИ

ЗМІНА СТИЛІВ КИТАЙСЬКОГО ПИСЬМА

Иньские гадательные надписи	Джоуская бронза	Сяочжуань	Лишу	Кайшу	Цаошу (скоропись)	Синшу (курсив)	Сокращенное написание	
			馬	馬	馬	馬	馬	лошадь
			魚	魚	魚	魚	魚	рыба
			鹿	鹿	鹿	鹿	鹿	олень
			虎	虎	虎	虎	虎	тигр
			象	象	象	象	象	слон
			龜	龜	龜	龜	龜	черепаха
			日	日	日	日	日	солнце
			月	月	月	月	月	луна
			山	山	山	山	山	гора
			水	水	水	水	水	вода
			火	火	火	火	火	огонь
			雨	雨	雨	雨	雨	дождь
			車	車	車	車	車	телега

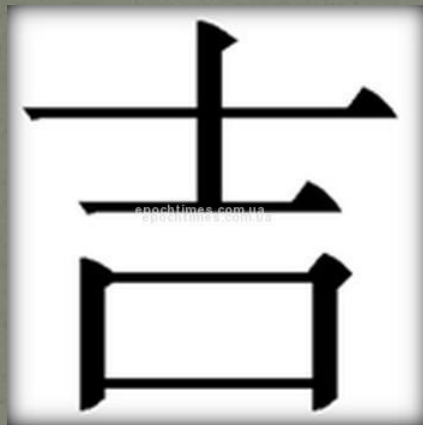

漢字 汉字

ТРАДИЦІЙНИЙ (ЛІВОРУЧ) І СПРОЩЕНИЙ ЗАПИС
(ПРАВОРУЧ) КИТАЙСЬКОГО СЛОВА ХАНЬЦЗИ

СПОСІБ УТВОРЕННЯ НОВИХ ІЄРОГЛІФІВ

ЦЗІ – УДАЧА

=

ВЧЕНИЙ, МУДРЕЦЬ

+

РОТ, СЛОВА, МОВА

ФО — БУДДА

=

ЛЮДИНА

+

ЧАСТКА
ЗАПЕРЕЧЕННЯ «НЕ»

好

=

女

+

子

ХАО — ДОБРЕ

ЖІНКА АБО
ДОЧКА

СИН

忍

=

刃

+

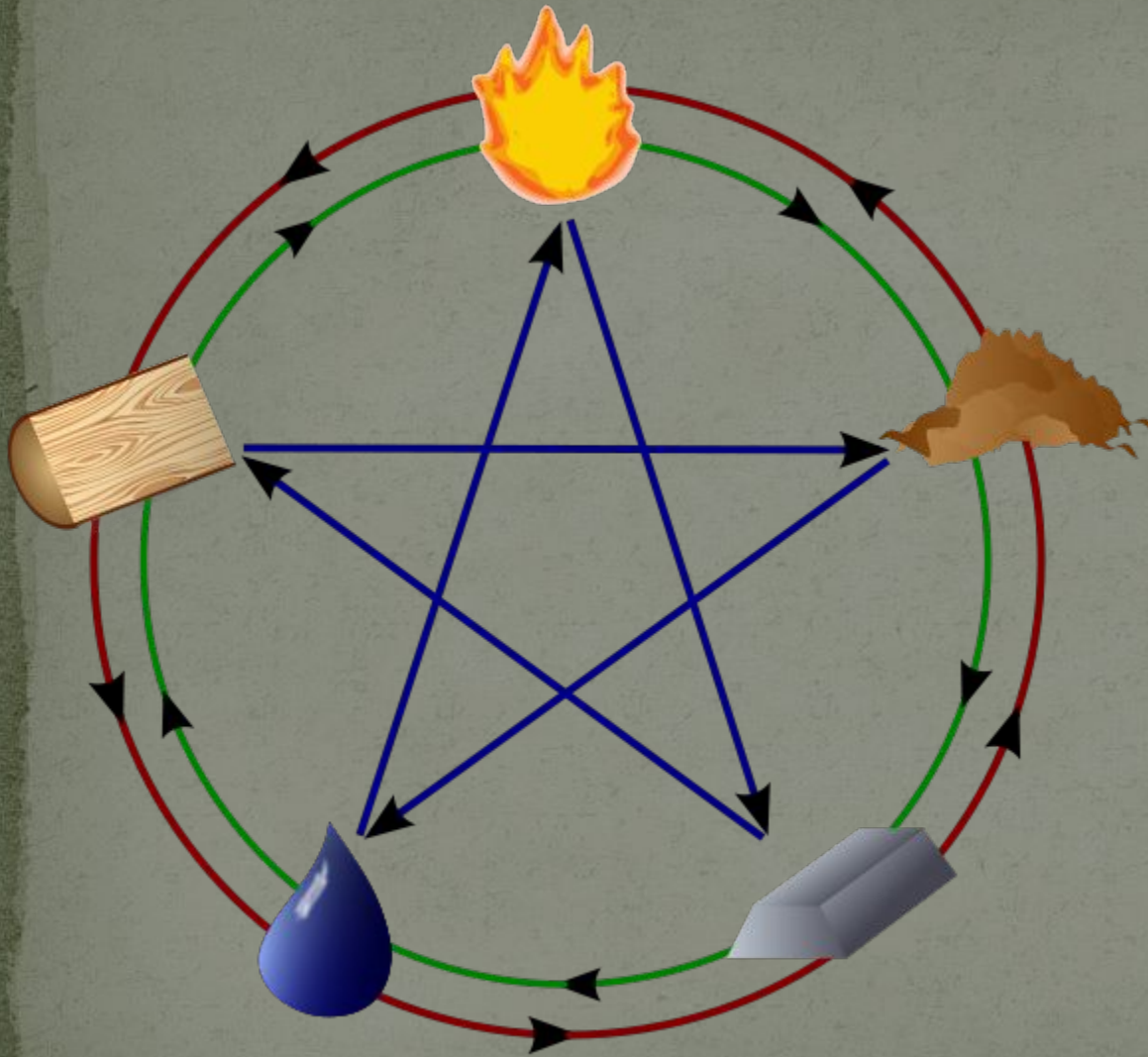
心

ЖЕНЬ - ТЕРПІННЯ

НІЖ

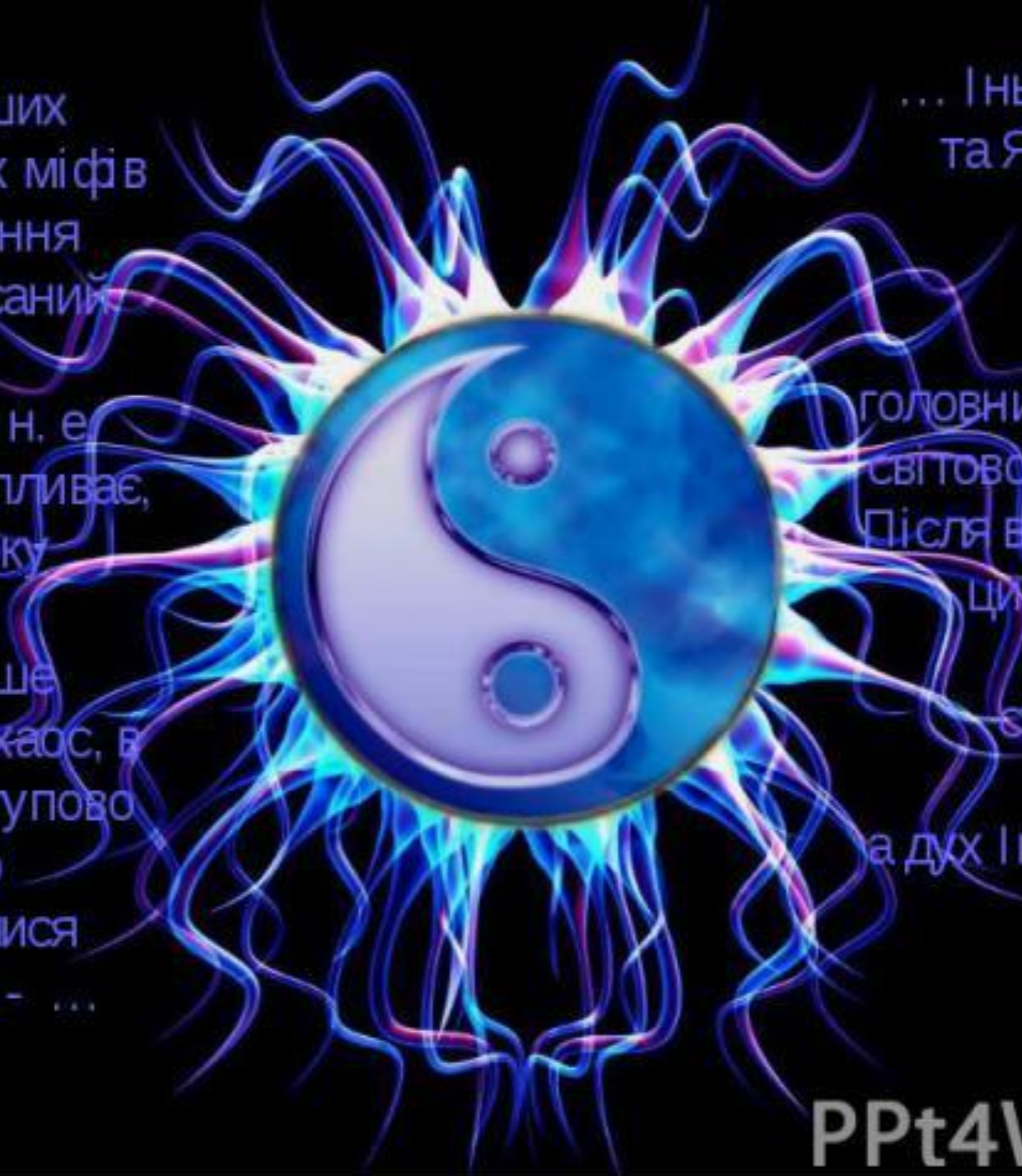
СЕРЦЕ

Релігія

Виникають матеріалістичні переконання, в основі яких лежали уявлення про п'ять першоелементів («стихій») природи: води, вогню, металу, дерева, землі.

Один з
найвідоміших
китайських міфів
про створення
світу записаний
в II
столітті до н. е.
З нього випливає,
що в глибоку
давнину
існував лише
похмурий хаос, в
якому поступово
самі собою
сформувалися
два начала - ...

... Інь (похмурий)
та Янь (світлий)
Вони
визначили
вісім
головних напрямків
світового простору.
Після встановлення
цих напрямків
дух Янь
став керувати
небесами,
а дух Інь - землею.

До створення
двох
першоначал
небо і земля
перебували в
хаосі, подібно
до вмісту
курячого
яйця.

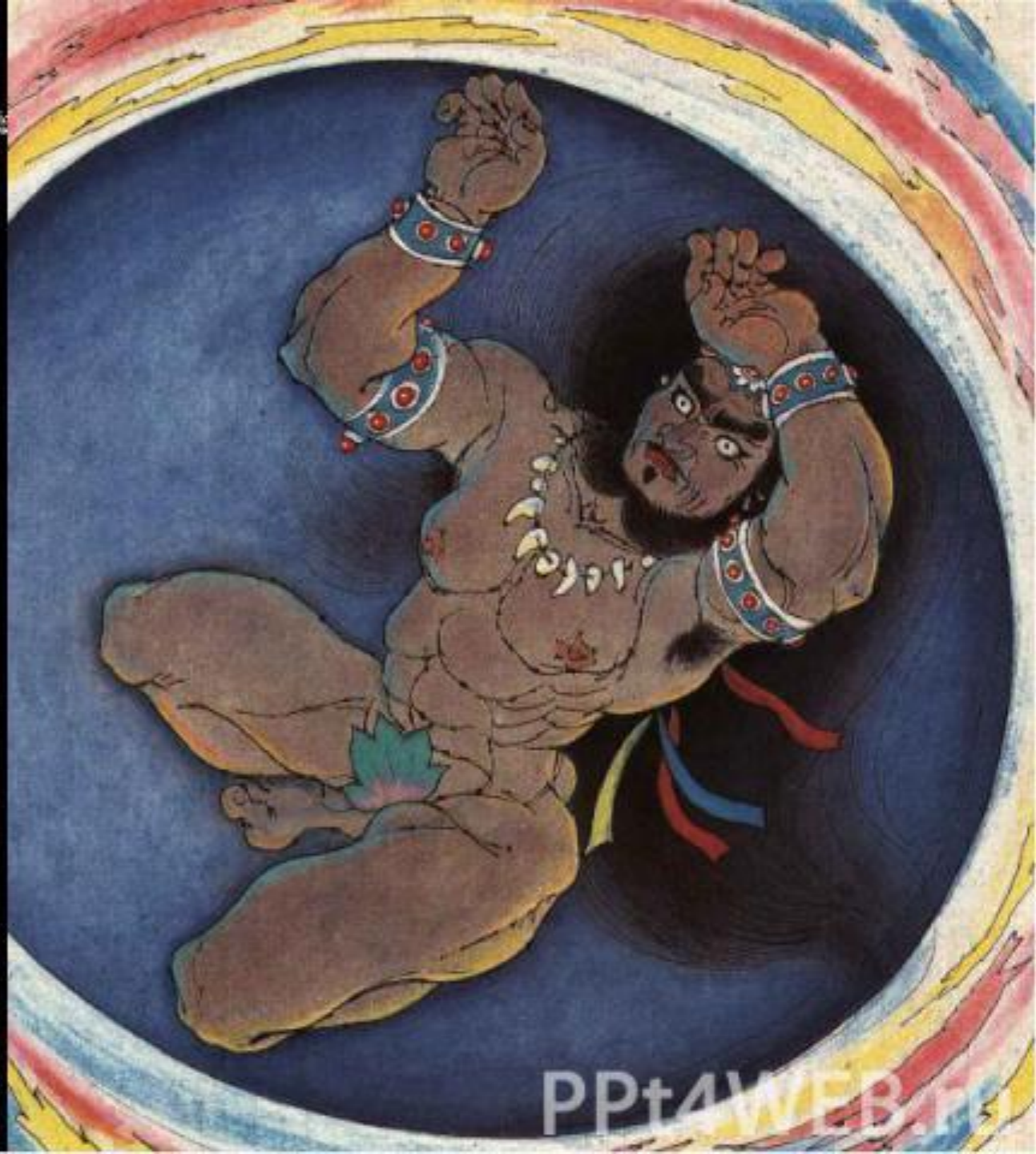

PP KAWA

У «яйці»
спав
велетень
, і звали
його
Пань-Гу.

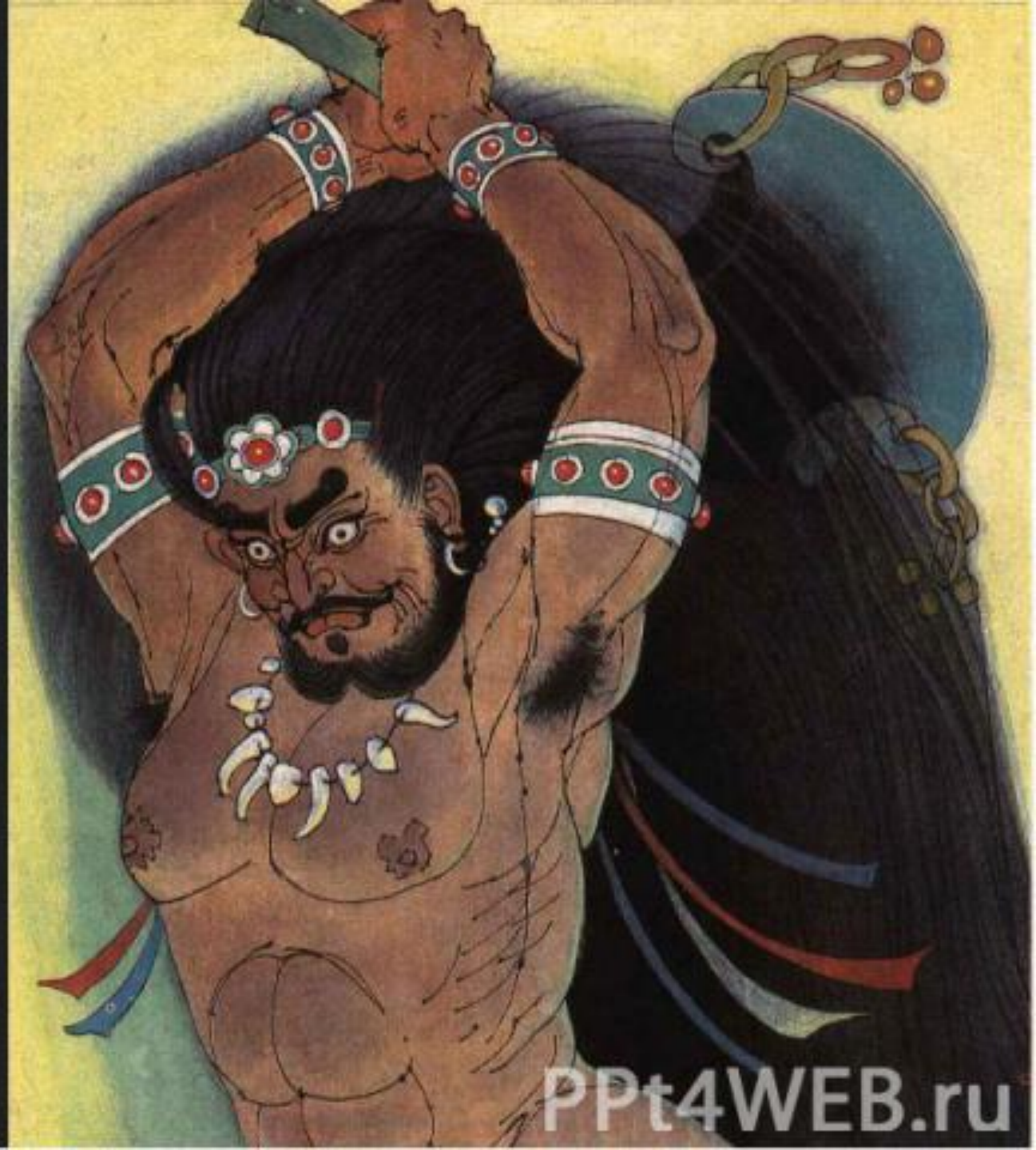

Гань-Гу спав
більше 18
тисяч років.
Прокинувши
сь, він відчув
себе
препогано: у
«яйці» було
душно й
темно.

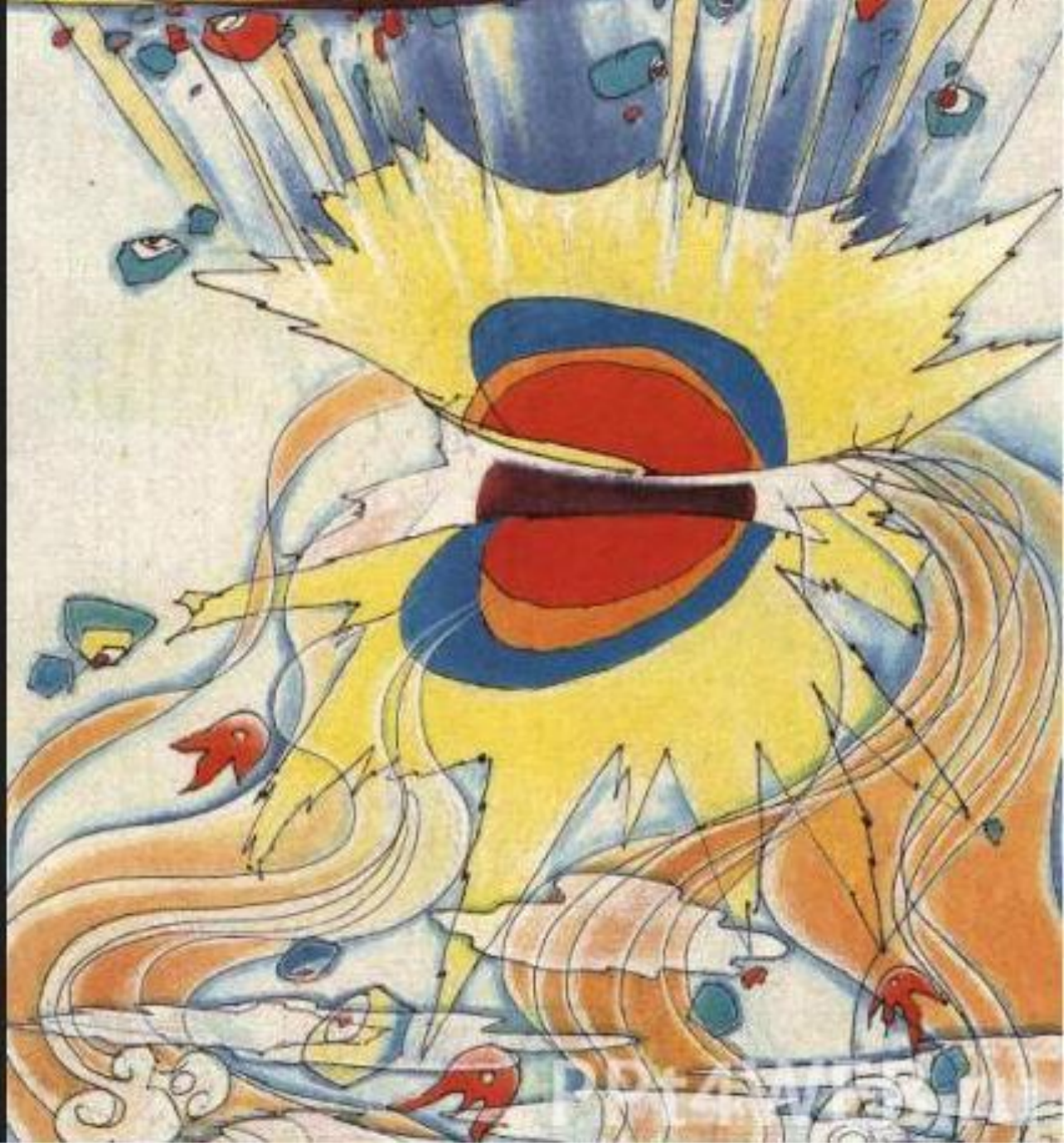

Тоді він
замахнувся
сокирою,
рубнув по
шкаралупі - і
вона зі
страшним
тріском
розкололася.

легка
речовина
шкаралупи
повільно
піднялася
вгору і стало
небом (інь),
а все чорне,
нечисте і
важке (янь)
поступово
опустилося і

Відділення неба від землі відбувалося у міру зростання Пань-Гу, з яким пов'язується і похолодження явищ природи:

з його вдихом народжується вітер і дощ, з видихом - грім і блискавка, він відкриває очі - настає день, закриває - настає ніч. ppt4web.ru

небо

Піднебесна

земля

ДАОСИЗМ

ФІЛОСОФСЬКЕ ВЧЕННЯ, ЯКЕ РОЗГЛЯДАЛО СВІТ ЯК ЄДИНЕ ЦІЛЕ. НАВЧАЛО, ЯК НАЙМЕНШИМИ ЗУСИЛЛЯМИ ДОСЯГТИ НАЙБІЛЬШОГО РЕЗУЛЬТАТУ.

ДАО – У КИТАЙСЬКІЙ ФІЛОСОФІЇ – ШЛЯХ, ЗАКОН ІСНУВАННЯ, ЗАГАЛЬНИЙ ЗАКОН ПРИРОДИ.

ЗАСНОВНИК ДАОСИЗМУ – УЧИТЕЛЬ ЛАО-ЦЗИ – ПРОПОВІДУВАВ ГАРМОНІЮ ЛЮДИНИ І ПРИРОДИ.

ВИСЛОВИ ЛАО-ЦЗИ:

Закон гідних - творити добро і не сваритися. Причина того, що важко керувати народом, полягає в тому, що народ навчається і в ньому багато розумних. Будьте уважні до своїх думок - вони початок вчинків.

天人合一

老子

人法地
地法天
天法道
道法自然

ЛАО-ЦЗИ

(604 р. до н. е. — 531 р. до н. е.)

КОНФУЦІАНСТВО

**ФІЛОСОФСЬКЕ ВЧЕННЯ, ЯКЕ
ВИПРАВДОВУВАЛО НЕРІВНІСТЬ І
ЗАКРІПЛЮВАЛО ВЛАДУ ІМПЕРАТОРА.**

КОНФУЦІЙ УЧИВ, ЩО КОЖНА
ЛЮДИНА МАЄ ВОЛОДІТИ ДВОМА
ЯКОСТЯМИ: ГУМАННІСТЮ І
ПОЧУТТЯМ ОБОВ'ЯЗКУ. ВІН МРІЯВ
ПРО СУСПІЛЬСТВО ЦІЛКОВИТОГО
ПОРЯДКУ, В ЯКОМУ КОЖЕН ЗНАЄ
СВОЄ МІСЦЕ. ОСНОВА ПОРЯДКУ –
СУВОРЕ ПІДКОРЕННЯ СТАРШИМ.
СЛІПА ПОКОРА ВОЛІ СТАРШОГО –
НЕОБХІДНА УМОВА МІЦНОСТІ
СУСПІЛЬСТВА. КОНФУЦІЙ
ЗФОРМУЛЮВАВ ЗОЛОТЕ ПРАВИЛО
ЕТИКИ: «НЕ РОБИ ЛЮДИНІ ТОГО,
ЧОГО НЕ БАЖАЄШ СОБІ».

КОНФУЦІЙ (КОН ФУЦЗІ)

551 – 579 рр. до н.е.

ДРАКОН – СИМВОЛ КИТАЮ

Мистецтво

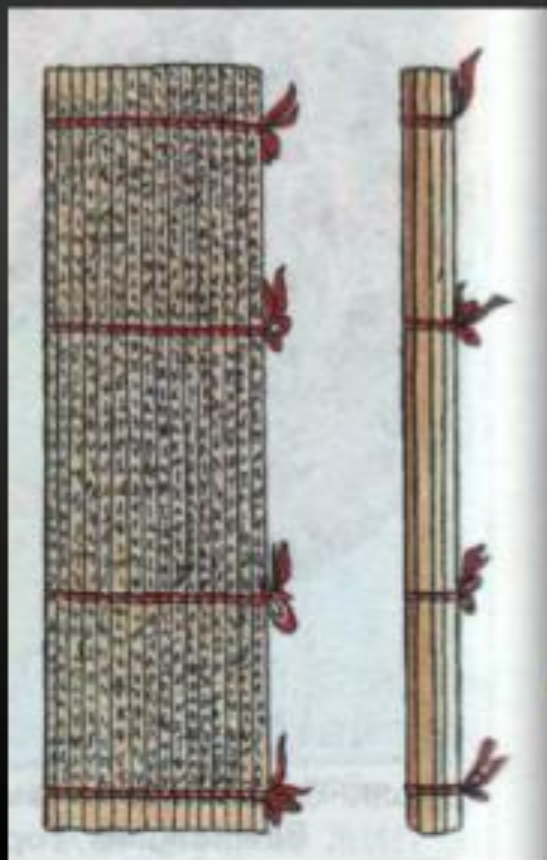
Література

Для написання перших книг із записами документів використовували бамбукові пластини. Написи робили за допомогою дерев'яних паличок, вмочених у лак.

Із появою шовку найважливіші документи стали записувати пензлем та тушшю на шовку.

КНИГИ З ШОВКУ

Бамбукові книги

КНИГА ПЕРЕМІН

Книга змін
філософсько-
окультний трактат.
Складова
конфуціанського П'
тикнижжя.
Присвячений
ворожінню.
Пояснює принципи
мінливості природи
і людського життя
через
закономірність
зміни енергій інь та
ян у всесвіті.

«Книга пісень» — пам'ятник найдавнішої народної поезії, до якої входить 305 поетичних творів

共四後藤先生定本

林東家正本
改正
音訓
五經

男師周同校
孫師邵

後藤點五經序

往年余奉命為五經改點
既而應書肆之請稍命刻
而剞劂未屨功也今茲門人
高松世儒後藤元茂齋新刻
五經來示乃其父守中所訓

書記

竹刻後藤

四

«Книга історії» — збірник офіційних документів та описів історичних подій

《詩經》 The Book of Songs

Історія

- Найвідоміший історик – Сима Цянь, якого називають „батьком китайської історії”. Ним створена і видана історія Китаю з найдавніших часів „Історичні записки” з описом усіх відомих подій та фактів, характеристиками імператорів, полководців, вельмож.

МАТЕМАТИКА

- Видано найзначнішу книгу з математики – трактат „Математика” в 9-ти книгах (II ст.. до н.е), в якому вміщено правила дій з дробами, теорема Піфагора, способи рішення завдань і рівнянь та ін..

Музика

Китайці казали: «Слова можуть обманювати, люди можуть прикидатися, тільки музика не здатна на це».

РИТУАЛЬНА

Архітектура

Роботи велися протягом 10 років безперервно — і вдень, і вночі. В цілому на спорудженні стіни працювало близько 2 млн людей. Загальна довжина її становила майже 4 тисяч км, кожні 60-100 метрів над стіною здіймаються вежі. Висота стіни досягала 10 метрів, а ширина була така, що по ній вільно могли проїхати 5—6 вершників.

Велика китайська стіна

Гробниця Цінь Ші-Хуанді. Вона оточена двома рядами високих стін, які створюють в плані квадрат (символ землі). На відстані півтора кілометра від гробниці прориті одинадцять підземних тунелів, де розташовувалося «військо», виліплене з глини. Кожний воїн був виконаний у натуральну величину і наділений індивідуальними рисами.

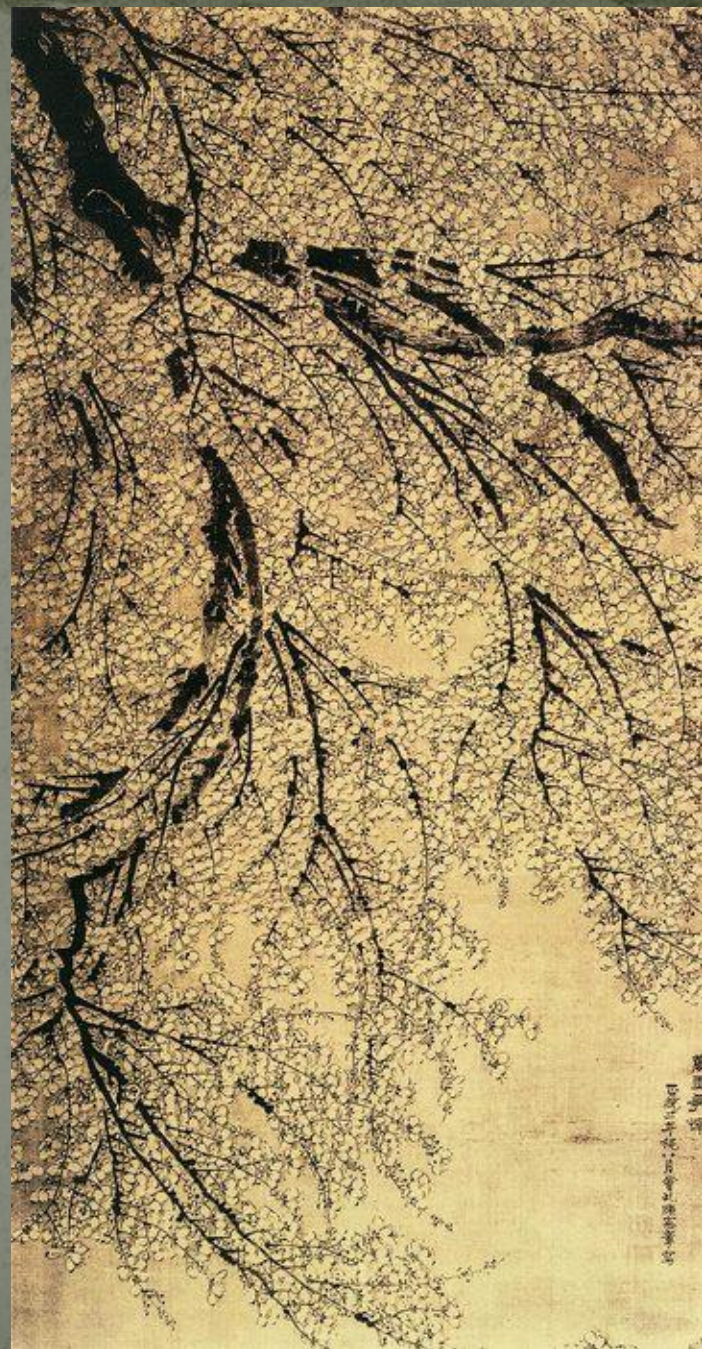
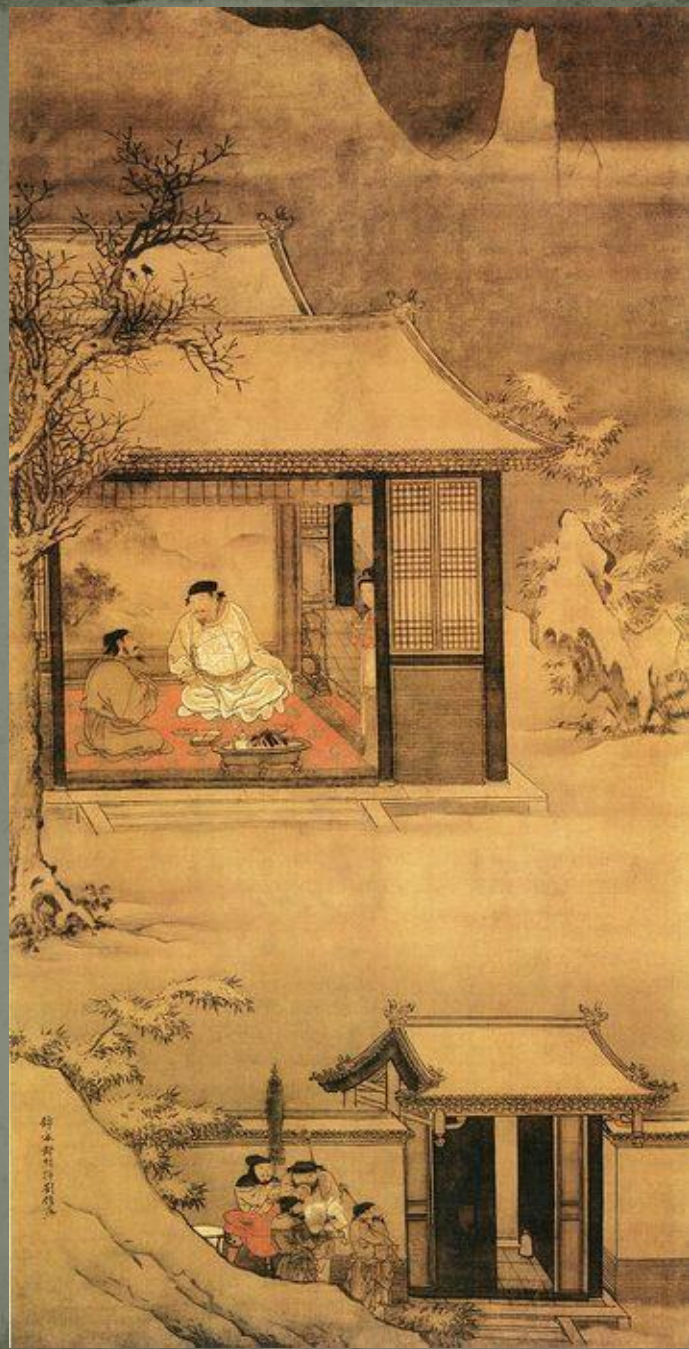

Палаці і храми

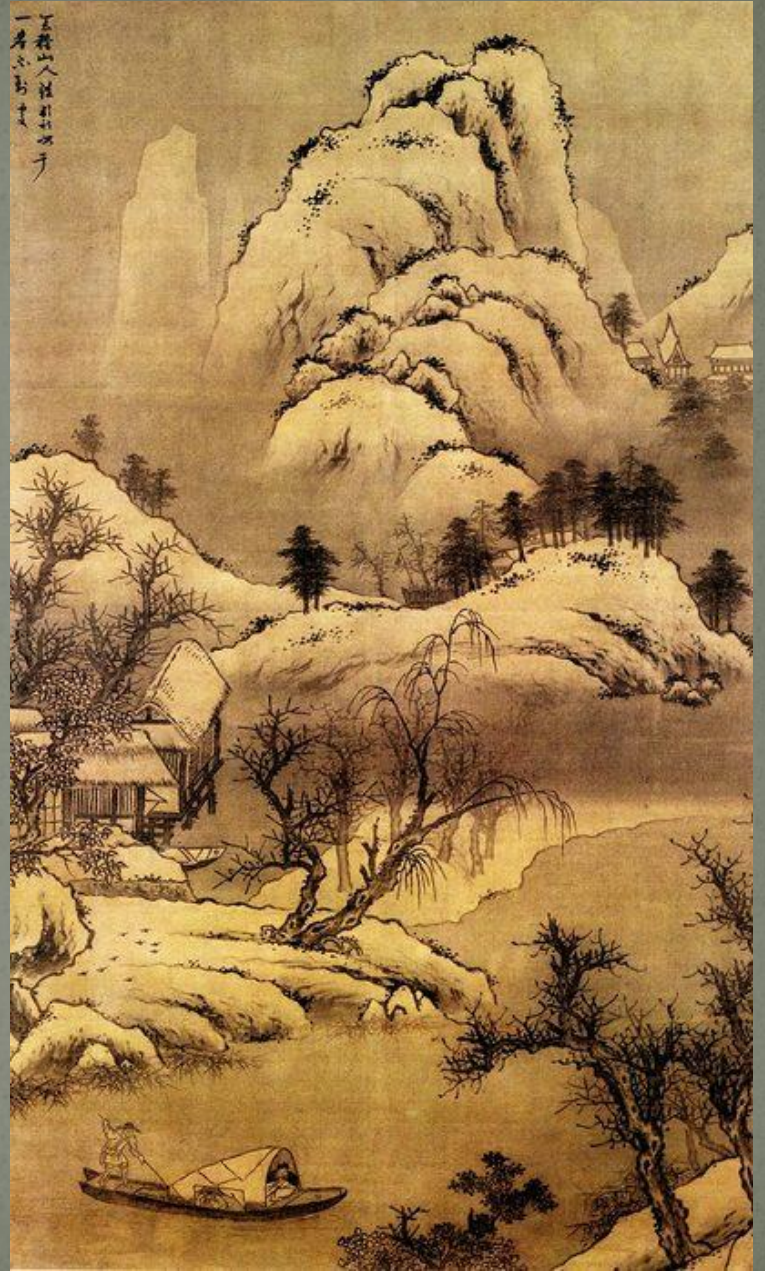
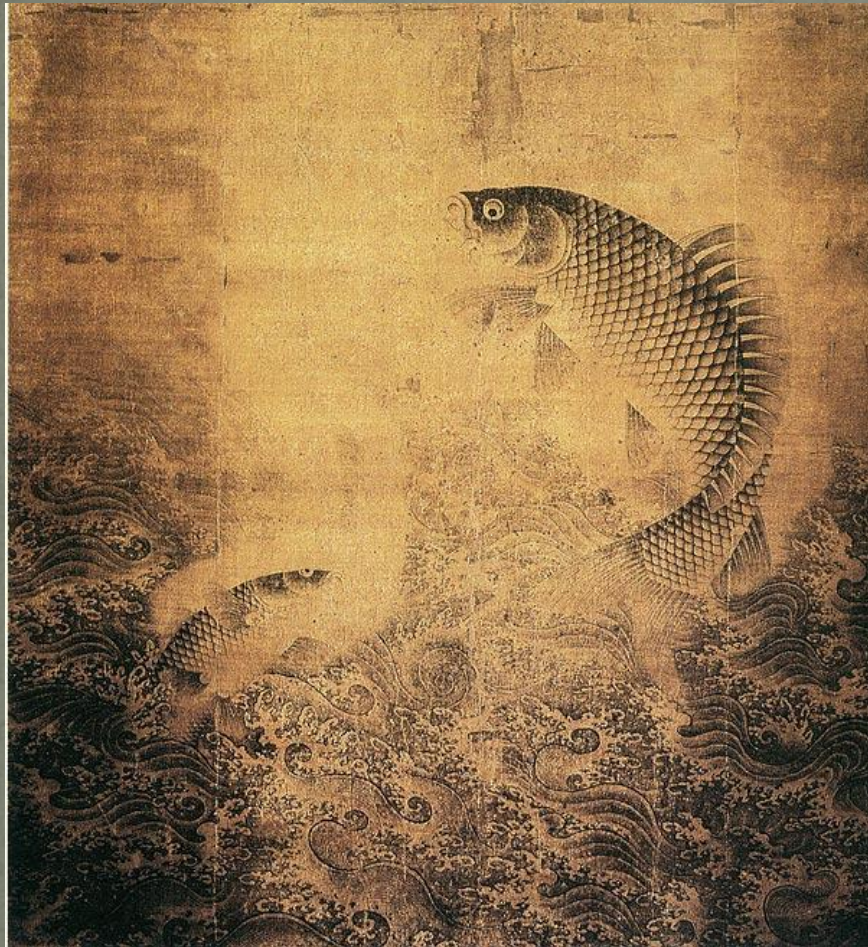

Образотворче мистецтво

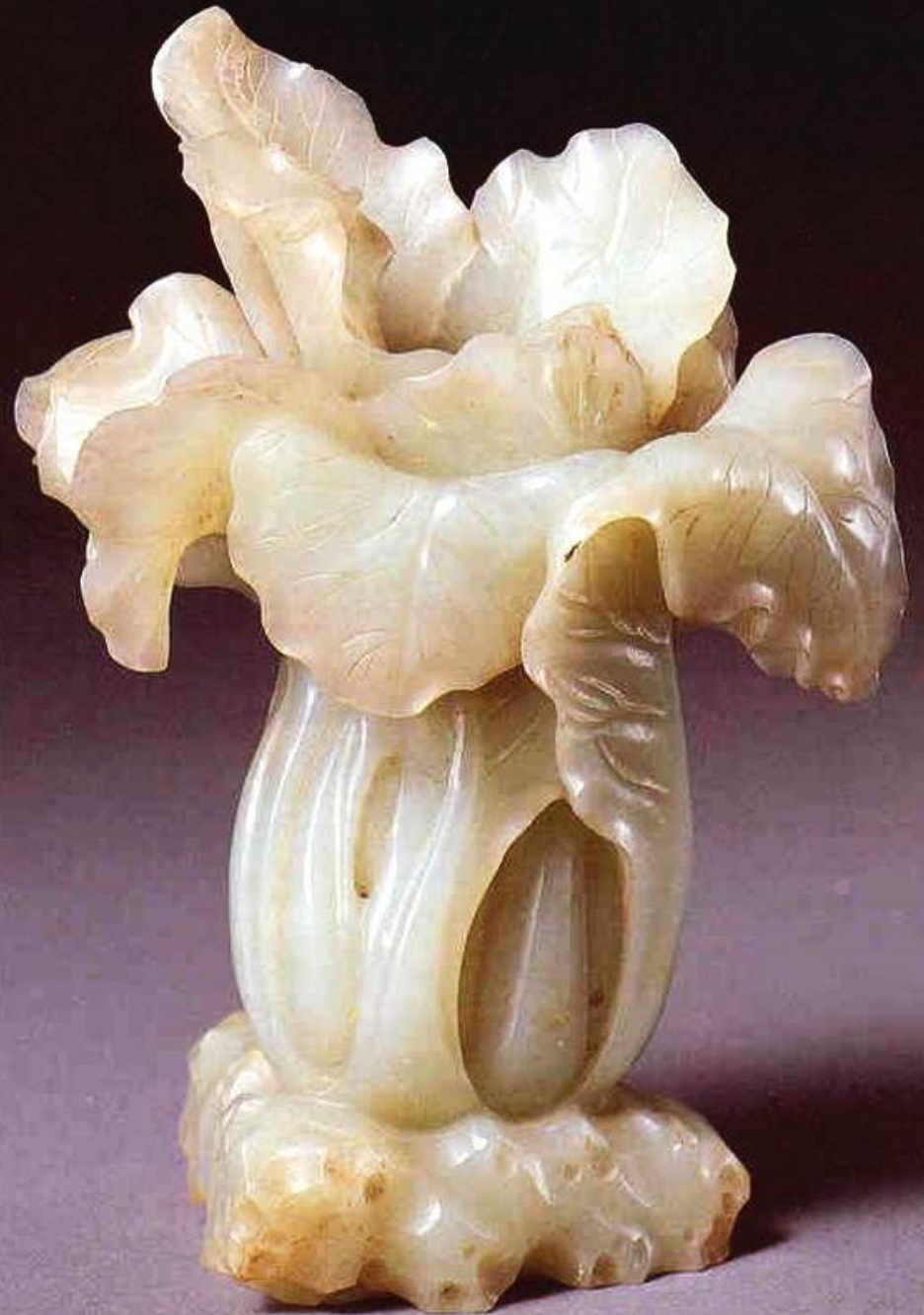

Вироби з нефриту

ДРЕВНЬОКИТАЙСЬКА ПОРЦЕЛЯНА

<http://korabli.ucoz.ru/>

МОНЕТИ ДАВНЬОГО КИТАЮ

